

Kvalitetskontroll av kommunens arbete med orosanmälan avseende barn, svar på motion (-)

Förslag till social- och omsorgsnämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till att gällande sekretesslagstiftning försvårar en extern granskning av orosanmälningar och arbetsprocessen.

Ärende

Michael Cocozza (-) och Jaleh Ramezani (-) föreslår i en motion daterad 2021-03-16 att:

- Kommunen på försök under tre år låter genomföra en extern kvalitetskontroll av socialförvaltningens arbetsprocess med hantering av orosanmälningar avseende barn.

Utredningen visar att det idag genomförs flera aktiviteter för att följa upp arbetet med orosanmälningar och hur kvaliteten i stort gällande förhandsbedömningar och utredningar ser ut.

Till skillnad från flera av kommunens andra verksamheter råder inom socialtjänsten så kallat omvänt skaderekvisit. Huvudregeln när det gäller sekretess inom socialtjänsten är att sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden. Detta innebär att en extern aktör inte får ta del av de orosanmälningar som inkommer till och hanteras av social- och omsorgsförvaltningen.

Social- och omsorgsförvaltningen är positiv till den fråga som Socialstyrelsen utreder kring att göra förhandsbedömningar som sätts i kronologiska pärmen sökbara. Motionen föreslås därmed avslås.

Social- och omsorgsförvaltningen föreslår social- och omsorgsnämnden tillstyrka förslaget inför kommunstyrelsens beredning till kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Kvalitetskontroll av kommunens arbete med orosanmälan avseende barn, svar på motion (-), 2022-03-31

Bilaga - Motionen

Bakgrund

Michael Cocozza (-) och Jaleh Ramezani (-) föreslår i en motion daterad 2021-03-16 att:

- Kommunen på försök under tre år låter genomföra en extern kvalitetskontroll av socialförvaltningens arbetsprocess med hantering av orosanmälningar avseende barn.

Detta har tidigare uppmärksammats i en interpellation. Frågeställarna skriver i motionen att det i interpellationssvaret framgick att det inte finns en externt återkommande kvalitetskontroll av orosanmälningar avseende barn samt att det finns vissa professionella grupper som orosmäler i liten utsträckning.

Förslagsställarna anser inte att den kvalitetskontroll som görs av kommunens revisorer och nämndens internkontroll uppfyller kravet på professionell kvalitetskontroll.

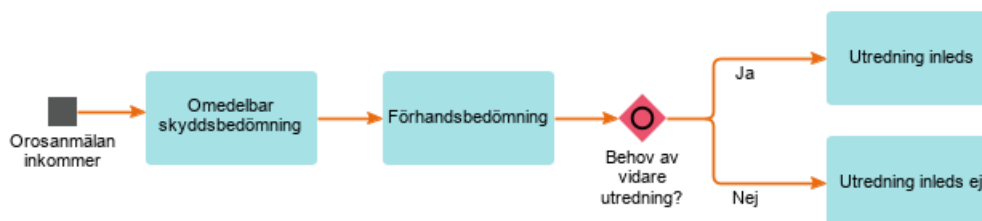
Handläggning av orosanmälningar

Hanteringen av anmälningar och ansökningar regleras i Socialtjänstlagen. Mottagningen för barn och unga handlägger orosanmälningar som inkommer gällande barn/ungdom som inte är ett pågående ärende. Om barnet/ungdomen har ett pågående ärende fördelas orosmälan direkt till ansvarig socialsekreterare. Inom samma dag eller senast dagen efter att anmälan inkom ska en omedelbar skyddsbedömning göras. Tillåtna kontakter är begränsade under en förhandsbedömning och socialsekreteraren får endast ta kontakt med anmälaren samt den anmälan berör, det vill säga vårdnadshavarna och barnet/ungdomen.

Social och omsorgsnämnden kan även ta del av tidigare kännedom, om barnet/ungdomen har varit aktuell för utredning tidigare. Social och omsorgsnämnden har höga krav på barnets/ungdomens delaktighet och vikten av att synliggöra barnets inställning samt bedöma och resonera kring barnets/ungdomens bästa. Beslut om huruvida en utredning ska inledas eller inte ska fattas inom 14 dagar från det att anmälan inkom.

En anmälan som inte föranleder utredning hamnar i den kronologiska pärmen, förutsatt att barnet/ungdomen inte har en personakt sedan tidigare. Förhandsbedömningar som biläggs personakten blir på så sätt också sökbara. Däremot finns det ingen laglig rätt att söka bland ärenden där enskilda förhandsbedömningar inte har lett till utredning och där det inte sedan tidigare förekommer en personakt. Bedömningen är att förvaltningen, trots att förhandsbedömningar som hamnar i den kronologiska pärmen inte är sökbara, fångar upp de barn och ungdomar som har behov av stöd och hjälp. Dock skulle sökbarhet i kronologiska pärmen säkerställa att en individ får rätt stöd och hjälp i rätt tid. Socialstyrelsen utreder frågan om att göra även

förhandsbedömningar som avslutas och sätts i kronologiska pärmen sökbara.

2020 inkom totalt 4 283 stycken orosanmälningar och efter en förhandsbedömning bedömdes 1 710 av dem att det inte låg grund för att starta en mer omfattande utredning och dessa placerades då i den kronologiska pärmen.

Sedan mars 2020 har coronapandemin påverkat arbetet med inkomna orosanmälningar. Det är förvaltningens uppfattning att de barn/ungdomar som orosmälts till Social- och omsorgsförvaltningen har fått en rättssäker bedömning. Det finns indikationer i samhället att barn/ungdomar som redan tillhör utsatta grupper har blivit än mer utsatta under pandemin. Bedömningen är dock att mottagningen har kunnat hantera de orosanmälningar som inkommit trots effekterna av pandemin.

Anmälningsskyldighet

Alla rekommenderas att anmäla misstankar om att barn far illa till socialtjänsten. Anställda på vissa myndigheter och i vissa verksamheter som berör barn/ungdomar (skola, hälso- och sjukvård och tandvård till exempel) är skyldiga enligt lag (14 kap. 1 § SoL) att genast anmäla om de i sitt arbete misstänker att ett barn/ungdom far illa.

Mottagningen för barn och unga har ett omfattande informationsuppdrag som innebär att de informerar, både externa och interna, samverkanspartners om deras anmälningsskyldighet samt om processen vid orosanmälningar. Information om anmälningsskyldighet sker både med regelbundenhet, på förfrågan och när förvaltningen uppmärksammar behov.

När det gäller vissa professionella grupper som anmäler i förhållandevis liten utsträckning så är förvaltningen medveten om det och arbetar med det genom informationsuppdraget ovan.

Intern och extern kvalitetskontroll

Varje år genomförs internkontroll kring olika delar av arbetet med förhandsbedömningar/utredningar gällande barn/ungdomar.

Avdelningen Barn och Unga uppnår även en kvalitetskontroll genom att följa upp verksamhetens klagomål och avvikelser. De klagomål som inkommer och avvikelser som görs gällande barn- och ungdomsärenden sammanställs och

analyseras kontinuerligt, vilket bidrar till ett lärande för enskilda arbetsgrupper och för organisationen i stort. En del av klagomålen/avvikelserna rapporteras vidare till IVO som följer upp att förbättringar genomförs för att möta upp och komma tillrätta med påvisade brister.

På varje arbetsgrupp som handlägger barn- och ungdomsärenden finns det enhetssamordnare som aktivt arbetar med att följa upp att rutiner för handläggning och dokumentation åtföljs. Enhetssamordnarna ansvarar för att nya rutiner, riktlinjer och arbetsmetoder tas fram i syfte att kvalitetssäkra och förbättra arbetsprocesserna och för att ännu bättre kunna möta upp barnens och ungdomarnas behov.

Statistik kring kvaliteten och vissa arbetsprocesser inom avdelningen Barn och Unga följs kontinuerligt upp på grupp- och avdelningsnivå. Ytterligare exempel på kvalitetsuppföljningar inom avdelningen är de brukarundersökningar som genomförs varje år samt inrapporteringen avseende Öppna Jämförelser till Socialstyrelsen.

IVO bedriver tillsyn inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten samt verksamhet enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Tillsynen sker både i enskilda ärenden och strukturerad tillsyn avseende en viss fråga.

Utöver ovanstående kvalitetsuppföljningar, genomförs enskilda uppföljningar/kontroller för att ge en bild av hur vi kunnat förbättra vårt sätt att handlägga arbetet med förhandsbedömningar och utredningar gällande barn och ungdomar. Senast 2020 genomförde BBIC-samordnarna på avdelningen Barn och Unga en kvalitetskontroll kring hur handläggarna arbetar med förhandsbedömningar och utredningar. Av resultatet framgår att det i förhandsbedömningarna görs ett stort antal skyddsbedömningar och att dessa genomförs inom lagstadgad tid och är individbaserade. Kvalitetskontrollen visar att det finns behov av ett utvecklingsarbete för att ytterligare stärka upp barns rätt till information, barns rätt att komma till tals och att barns bästa alltid ska beaktas.

På förvaltningen pågår det ett arbete med att analysera förhandsbedömningar i syfte att kunna planera verksamhet och insatser. Detta kommer att som bieffekt ge förvaltningen ytterligare en pusselbit i arbetet med att kvalitetssäkra arbetsprocessen med förhandsbedömningar.

Sekretess

Om den enskilde inte själv samtycker till ett utlämnande är utrymmet att lämna ut en uppgift om en enskilds personliga förhållanden hos socialtjänsten mycket begränsat. Rådande sekretesslagstiftning innebär därför att förvaltningen delvis

eller helt inte kan lämna ut handlingar, såsom orosanmälningar, till externa personer för granskning.

Till skillnad från flera av kommunens andra verksamheter råder inom socialtjänsten så kallat omvänt skaderekvisit. Huvudregeln när det gäller sekretess inom socialtjänsten är att sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att en uppgift kan röjas utan att den enskilda eller någon honom eller henne närstående lider men (så kallat omvänt skaderekvisit) vilket framgår av 26 kap. 1 § första stycket OSL.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Kommunala mål

- Valfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum
- Effektiv organisation med goda resultat
- Hållbar verksamhetsutveckling

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget innebär inte någon påverkan utifrån jämställdhetsperspektivet och därmed finns inte grund för en djupare analys i detta ärende.

Samråd

Samråd har hållits med Juridikenheten som ställer sig enig med förslaget att avslå motionen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Social- och omsorgsförvaltningen

Paul Håkansson

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionärerna